

ایالات متحده نیاز مند تنفس بین‌المللی

بحران مالی «فرهنگ اسلحه» امریکا را تغییر داد

■ **نعیم رحمانی**

اگر جورج بوش پدر نخست ریاست جمهوری خود را با شبهاتی در مورد شمارش آرا در ایالت فلوریدا به دست آورد، پیروزی در دور دوم مرهون لشکر کشی امریکا به افغانستان و عراق بود. دور اول انتخابات ریاست جمهوری در سال ۲۰۰۰ بود که بوش در رقابتی سخت با آل گور، معاون اول بیل کلینتون، قرار داشت و تنها با ۵۰۰ رأی مشکوک توانست ال گور را شکست دهد اما دور بعدی در سال ۲۰۰۴ به رأی ۵۵درصدی این ایالت دست یافت و بااین میزان به طور قاطع رأی الکترال فلوریدا را به دست آورد.از ۲۰۰۰ تا ۲۰۰۴اتفاقی افتاده بود که طی چهار سال دیگر خبری از آرای مشکوک نبود و گذشته از اینکه بوش خیالش از این بابت راحت شده بود، می توانست به اصل پیروزی خود اطمینان خاطر داشته باشد. او در این چهار سال توانسته بود کاری کند که در فرهنگ امریکایی از امتیاز خاصی برخوردار شود و وقتی که به انتخابات ۲۰۰۴ رسید همین امر برگ برنده او بود و در مقابلش کسی قرار نداشت که هیچ برگی برای ور کردن در آستین نداشت.

■ **فرهنگ اسلحه**

پیروزی بوش در ۲۰۰۴ منکی بر فرهنگ عمومی امریکا بود که می توان آن را فرهنگ اسلحه نامید. این فرهنگ ریشه عمیق تاریخی دارد که به دوران شکل گیری جامعه امریکایی بازمی گردد به نحوی که از زمان اعلام استقلال در ۱۷۷۶ به این سو همواره، اسلحه حرف اول را در فرهنگ امریکایی زده است. حق حمل اسلحه در متمم قانون اساسی این کشور برای تمام شهروندان آن تأیید شده و به همین دلیل است که باوجود وقایع خشونت‌بار باز نمی‌توان اسلحه را از دست جامعه امریکایی گرفت؛ جامعه‌ای که در مواجهه با هالیوود به عنوان دستگاه بزرگ فرهنگ‌سازی همیشه با اسلحه و استفاده از آن رویه‌ور است. بوش منکی به مبانی این فرهنگ بود که به انتخابات ۲۰۰۴ وارد شد. او در آن موقع و برای شهروندان امریکایی فقط رتیب جمهوری نبود که چهار سال گذشته را در کاخ سفید گذرانده بود بلکه فردی بود که از جهت مؤلفه‌های فرهنگ اسلحه نمره قبولی را به خوبی دریافت کرده بود. او با اسلحه به سراغ دو کشور رفته بود و هر دو را فتح کرده بود، مثل یک کابوی در هر فیلم وسترن که شش لول به دست به جنگ دشمنان خود می‌رود و با کشتن آنها پیاپی‌های شهر را به تصرف خود در می‌آورد. جامعه امریکا در آن زمان هنوز سرمست از پیروزی نیروهای خود در افغانستان و عراق بود و بوش فرهنگ اسلحه آنان را به این صورت ارضا کرده بود. در مقابل، کسی قرار داشت که در نقطه مقابل بوش قرار گرفته بود. جان کری جویابگوی فرهنگ اسلحه امریکایی نبود زیرا او در گذشته رهبری هزاران سرباز جنگ را به عهد داشت که از جنگ و پشتمان خسته شده بودند. شاید او در مقابل بوش کابوی، حکم رمبویی را داشت که به جای اسلحه، به سراغ صندوق‌های رأی رفته بود اما اغفال از اینکه فرهنگ جنگ اسلحه امریکایی کاری به این رمبو در هزاره سوم ندارد.

■ **یک دهه بعد**

اکنون نزدیک به یک دهه از آن زمان می‌گذرد. جورج بوش از ژانویه ۲۰۰۹ کلید کاخ سفید را به بازاک اوباما سپرد و به خانه خود رفت و در این سال‌ها بیشتر متحمل انتقادات شدیدی شده که از همه سو و در مورد جنگ‌طلبی‌های

۵۳ درصد مردم امریکا معتقدند جنگ عراق یک اشتباه بود و هر چند ۶۶ درصد از جمهوری‌خواهان هنوز از آن تهاجم از اعضای این حزب نسبت به وقوع آن حادثه ناگوار ابراز تأسف کرده‌اند.

این تغییر در میان قشر جمهورخواه امریکایی قابل توجه است زیرا در یک دهه قبل اجماع قوی برای حمایت از کابوی رئیس جمهور وجود داشت

دستگاه دیپلماسی امریکا بخش قابل توجهی از ایده‌های یک دهه قبل خود را عملی کند. دلیل این اتفاق چیست؟

وقایع از ۲۰۰۰ به این سو به خصوص در یک دهه گذشته این درس سخت را به جامعه امریکایی داده تا نگاه فرهنگی اسلحه خود را تعدیل کند. نتایج نظر سنجی از سوی مؤسسه گالوپ این تعدیل را نشان می‌دهد، به صورتی که ۵۳ درصد مردم امریکا معتقدند جنگ عراق یک اشتباه بود و هر چند ۶۶ درصد از جمهورخواهان هنوز از آن تهاجم حمایت می‌کنند اما حداقل یک‌سوم از اعضای این حزب نسبت به وقوع آن حادثه ناگوار ابراز تأسف کرده‌اند. این تغییر در میان قشر جمهورخواه امریکایی قابل توجه است زیرا در یک دهه قبل اجماع قوی برای حمایت از کابوی رئیس جمهور وجود داشت. در این موقع، هیچ صدای مخالفی در میان جمهورخواهان نسبت به تهاجم او به سرزمین‌های دور بلند نمی‌شد در عین اینکه حمایت بخش قابل توجهی از دموکرات‌ها را نیز به همراه داشت. کالین دوک، نویسنده کتاب «خط‌سخت»، از یک عضو صدای مخالفی در مورد تعهد بین‌المللی امریکا میان مردم این کشور و بخش قابل توجهی از جمهورخواهان سخن می‌گوید. به نظر وی، این حالت از جنگ جهانی دوم به این سویی سابقه است تا جایی که دیگر هیچ تمایلی برای یک مداخله نظامی در میان کشور وجود ندارد. این نظر دوک با گفته‌های اخیر نیوت کینگریج تأیید می‌شود. کینگریج از چهره‌های شاخص حزب جمهورخواه است که به مدت دو دهه، در طول سال‌های ۱۹۷۹ تا ۱۹۹۹، عضو مجلس نمایندگان بود و در چهار سال آخر، سمت ریاست بر مجلس نمایندگان را به عهده داشت و در

تحلیلی بر سند راهبردی تمدید حضور امریکا در ژاپن

چتر اتمی واشنگتن پشت دیوار چین

صورت ویژه و به‌ برنامه مشترک دو کشور با عنوان «SM۳-BlockIIA» اشاره شد. طرفین توافق کردند تا نیروهای دفاع ضدهوایی را در پایگاه کیو گلمیسکی در کنار دومین سامانه رادار AN/TPY-۲ بر اساس سند اول می ۲۰۰۶ کمیته مشترک (موسوم به نقشه راه امریکا-ژاپن در خصوص انجام بازسازی نیروهای مسلح) مستقر نمایند. از آنجا که ژاپن پس از جنگ جهانی دوم از توسعه صنایع نظامی منع شده است، امریکا تعهد نموده تا نیازهای ساخت‌افزایی این کشور در راستای تأمین نیازهای دفاعی را تأمین کند. در این راستا، امریکا بخشی از فناوری‌های پیشرفته دفاعی را با حفظ کنترل خود، در پشتیبانی نقش محوری در توازن و تعامل قدرت در منطقه، طرفین به دنبال موارد زیر خواهند بود:
- سرمایه‌گذاری حول توانمندی‌های میان‌برد؛
- بهبود هماهنگی عملیاتی؛
- نوسازی ساختار نیروهای نظامی؛
- انطباق دهی نقش‌ها و مأموریت‌های اتحاد دو کشور با واقعیت‌های امنیتی معاصر و آینده.
۲- همکاری‌های دفاعی جدید
به موجب این سند، طرفین در این زمینه از توسعه و پیشرفت‌های جدید دو کشور در زمینه سیستم‌های دفاع ضد موشک ابراز خرسندی کردند. در این زمینه، به

بر اساس سند راهبردی تمدید همکاری‌های امنیتی و دفاعی امریکا و ژاپن مورخ

۲ نوامبر ۲۰۱۳، نیروهای نظامی ژاپن ضمن ادامه حضور در جزیره اوکیناوا در سراسر مناطق این کشور نیز به منظور انجام مأموریت‌های دفاعی حضور خواهند یافت.

موافقتنامه تمدید همکاری‌های امنیتی و دفاعی امریکا-ژاپن، در ۲۰۱۳ بر اساس بررسی‌های و تصمیم نهایی کمیته مشورتی امنیتی امریکا و ژاپن تدوین و منتشر شده است. این موافقتنامه، ضمن تمدید حضور نظامی امریکا در ژاپن تا سال ۲۰۱۸، بر دفاع هسته‌ای امریکا از ژاپن در برابر تهدید قدرت‌های منطقه‌ای تأکید کرده است. کمیته همکاری‌های امنیتی و دفاعی امریکا-ژاپن، بر اساس موافقتنامه اتحاد راهبردی امریکا و ژاپن تشکیل شده و ساز و کار تخصصی همکاری‌های دو کشور حول محورهای دفاعی می‌باشد. اعضای این کمیته را وزرای دفاع و همچنین امور خارجه دو کشور تشکیل می‌دهند. این کمیته دارای کارگروه‌های متعددی حول محورهای تخصصی همکاری‌های دفاعی مشترک امریکا-ژاپن می‌باشد.

۱- توصیف تهدیدهای خاور دور و راهبردهای مقابله
طرفین کارگردهای اتحاد دو کشور و همکاری‌های

موضع گیری نسبت به حمایت از ژاپن در منازعات آینده در حالی صورت می گیرد که تاکنون روسیه نیز به دلیل اختلافات سرزمینی با ژاپن، چندین‌بار در وضعیت تقابل نظامی محدود قرار گرفته است.

امریکا بر اساس خودنسبت به تسلط بر دریای زرد و خاور دور، تحرکات روسیه و ژاپن را به شدت تحت نظر داشته و در این زمینه، موافقت طرف ژاپنی را برای افزایش سطح قدرت دریایی خود در این منطقه جلب نموده است

جهان‌نگار

سرویس بین‌الملل ۸۸۴۹۸۴۴۴

در حالی‌که تنش‌های ناشی از آزمایش موشکی و

هسته‌ای کره‌شمالی در منطقه شرق آسیا هنوز فروکش نکرده و از سوی دیگر روابط چین و ژاپن بر سر جزایر مورد مناقشه دو کشور در دریای چین شرقی همچنان نوعی از تیرگی را شاهد است، دولت چین اوایل هفته قبل از تعیین یک منطقه دفاع هوایی خبر داد که به دلیل حساسیت‌های امنیتی به سرعت به یک مسئله بفرنج در روابط میان کشورهای شرق دور تبدیل شد. طبق این طرح، چین در منطقه شناسایی هوایی در دریای چین شرقی بازنگری کرده و منطقه دفاع هوایی خود را توسعه داده است. براساس نقشه جدید، چین مدعی کنترل یک مسیر ۲۰۰ کیلومتری در آسمان این منطقه است که از یک سسو نیروی دفاعی کره جنوبی آن را تحت نظارت و کنترل دارد و از سسوی دیگر مجموعه جزایر مورد مناقشه میان یکن و توکیو را نیز در برمی‌گیرد. چین و ژاپن بر سر مجموعه جزایر سنکاکو که چینی‌ها به آن دیابوتیو می‌گویند اختلاف ارضی دارند. این جزایر سال گذشته توسط دولت ژاپن از مالکان خصوصی آن خریداری و ملی شد و در حال حاضر تحت کنترل توکیو است.

بالفاصله بعد از انتشار طرح چین، مقامات ژاپنی به آن واکنش نشان دادند و آن را عامل بی‌ثباتی

امریکا از اواخر سال ۲۰۱۱از تغییر در استراتژی نظامی خود خبر داد

به این ترتیب بر اساس این تغییر اولویت‌های امنیتی از خاورمیانه به آسیا – اقیانوسیه منتقل شد.

بسیاری از کارشناسان اقدامات دولت باراک اوباما برای خروج نظامیان از عراق و کاهش نیروها در افغانستان را آماده شدن ارتش امریکا برای افزایش حضور در شرق آسیا تلقی می‌کنند

و افزایش تنش در منطقه خواندند. نخست‌وزیر ژاپن اقدام چین در تعیین منطقه دفاع هوایی که بخش‌هایی از جزایر مورد مناقشه میان دو کشور را در برمی‌گیرد، اقدام خطرناکی خواند که می‌تواند مشکلاتی جدی ایجاد کند. شنیزو ایه، نخست‌وزیر ژاپن هفته گذشته در یک جلسه با پارلمان گفت، منطقه دفاع هوایی چین قابلیت اجرا ندارد. او گفت این اقدام چین به هیچ وجه تغییر در استراتژی نظامی خود خبر داد به این ترتیب بر اساس این تغییر اولویت‌های امنیتی از خاورمیانه به آسیا- اقیانوسیه منتقل شد. در همین وضعیت فعلی، که در دریای شرق چین ژاپن خواهی‌مچنین کره جنوبی با ورود به اختلافات جدید در شرق آسیا منطقه دفاع هوایی جدید چین با یک منطقه که این کشور ادعای مالکیت آن را دارد، دارای تداخل خواند و نسبت به آن ابراز نگرانی کرد.

■ **ریشه‌های تنش**

سابقه تاریخی بر تنش منطقه و درگیری‌های نظامی که میان چین- ژاپن، کره شمالی- کره جنوبی و اشغال کره توسط ارتش امپراطوری ژاپن رخ داده ذهنیت تاریخی رهبران کشورهای

امریکا و متحدان منطقه‌ای آن به خوبی می‌دانند که در صورت دست‌کم گرفتن حریف، از ده‌های زرد چین قابلیت آن را دارد که به سادگی موازنه قوا در شرق آسیا را به نفع خود تغییر دهد.

این مسئله زمانی خطرناک‌تر می‌شود که باتیم چین و ژاپن از ضعف دیپلماسی در روابط خود رنج می‌برند؛ ششی جین‌پینگ رئیس جمهوری چین و شنیزو ایه نخست‌وزیر ژاپن از زمانی که قدرت را در اختیار گرفتند تحت تأثیر تنش‌های ارضی و اختلافات سیاسی میان این دو همسایه بزرگ، هیچ دیدار رسمی با یکدیگر نداشته‌اند.